

Helytörténeti kutatások 1

nappali tagozat	esti tagozat
Tantárgy kódja: SLIHTK1B	Tantárgy kódja: SLIHTK1EB
Kreditszáma: 2	Kreditszáma: 2
A tanóra típusa: ea.+szem. és száma: 1+1	A tanóra típusa: ea.+szem. és száma: 5+5
A számonkérés módja: gyj.	A számonkérés módja: gyj.
A tantárgy tantervi helye: 5. félév	A tantárgy tantervi helye: 5. félév
Előtanulmányi feltételek: LSZG2B	Előtanulmányi feltételek: LSZG2EB
Tantárgy státusza: kötelezően választható	Tantárgy státusza: kötelezően választható

TANTÁRGY CÉLJA:

A könyvtári helyismereti tevékenység sajátosságainak és szakmai részleteinek megismerése, valamint a helytörténeti kutatás alapvető módszereinek elsajátítása.

TANTÁRGY TARTALMA:

- A helyismeret fogalma és jelentősége
- A helyismereti gyűjtemény
- A helyismereti állomány gyarapítása
- A helyismereti dokumentumok nyilvántartása és kezelése
- A helyismereti gyűjtemény feltárása: általános kérdések, katalógusok, a különféle dokumentumtípusok feltárása és katalógizálása
- A helyismereti cikkek feltárásának problémái, faktográfiai adattárak
- A helyismereti gyűjtemény használata
- A számítógép és a helyismereti tevékenység, a helyismereti dokumentumok digitalizálása
- A helyismereti együttműködés
- A helyismereti munka szervezése
- Az iskolai könyvtárak helyismereti tevékenységének lehetőségei

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele: egy elemzés a kijelölt művek valamelyikéből (egy művet csak egy hallgató elemezhet), egy helyismereti bibliográfia összeállítása vagy egy helyismereti eseménytár összeállítása.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

1. Helyismeret, helytörténet : Felsőoktatási jegyzet / Bényei Miklós. – Eger : 2009.
2. Helyismereti tevékenység a könyvtárakban / Bényei Miklós. – Nyíregyháza : 1994.
3. A helyismereti munka alapjai / Bényei Miklós. – Budapest : 2002.
4. Helytörténet - iskola - könyvtár : Helytörténeti ismeretek iskolai oktatásának segítése a könyvtárakban / Bényei Miklós. - Budapest : OPKM, 1997.

AJÁNLOTT IRODALOM:

1. Helytörténeti könyvtárosok I. országos tanácskozása : Vác, 1994. július 27-29. - Budapest : OSZK KMK ; Szentendre : Pest Megyei Könyvtár, 1995. - különösen:
 - A könyvtárak helytörténeti munkája az 1990-es évek elején / Győri Erzsébet - 5-10. p.
 - Audiovizuális anyagok a helytörténeti gyűjteményekben / Bíró Ferenc - 41-44. p.
 - A tárgyszavazás problémái, különös tekintettel a helytörténeti gyűjtemények feltárására : A Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár gyakorlata és tapasztalatai / Zsámpárné Szalai Mária - 45-48. p.
 - A tárgyszavazás problémái - különös tekintettel a helytörténeti gyűjtemények feltárására / Czinkné Bükkösi Valéria - 49-54. p. (Kaposvár)

- Tárgyszavazás a helyismereti számítógépes adatbázisban / Komlósi József - 55-61. p.
 A kurrens helyismereti repertorizálás helyzete és perspektívái / Kertész Gyula - 63-84.p.
 A helyismereti dokumentumok gyűjtésének lehetőségei, forrásai és feltárása/ Bényei Miklós - 85-99.p.
2. Helytörténet könyvtárosok II. országos tanácskozása : Sopron, 1995. július 26-28. - Budapest : OSZK KMK ; Szentendre : MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezete, 1996. - különösen:
 A helyismereti gyűjtemények közötti együttműködés Angliában / Ian Maxted - 5-12. p.
 A közgyűjtemények együttműködési gyakorlata és technikai lehetőségei / Kiss Gábor - 25-30. p.
 A helyismereti munka korszerűsítési szükségessége a gyűjtőkör meghatározásában / Győri Erzsébet - 35-37. p.
 Helyismereti adattár - helyismereti hasznos információs tár / Vassné Mészáros Katalin - 39-50. p.
 A mozgófilm szerepe a helytörténeti munkában / ifj. Sarkady Sándor - 51-52. p.
3. Helyismereti könyvtárosok III. országos tanácskozása : Tata, 1996. július 17-19. - Szentendre : MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezete, 1997. - különösen:
 Helyismereti monográfiák Nagy-Britanniában / Penny Ward - 17-22. p.
 A településtörténeti bibliográfiák készítésének dilemmái / Bényei Miklós - 41-55. p.
 A személyi bibliográfiák / Gyuris György - 75-82. p.
 A Hungarika Névkataszter, mint a helyismereti biográfiai adatgyűjtés forrása / Kovács Ilona - 83-87. p.
4. Helyismereti könyvtárosok IV. országos tanácskozása : Miskolc, 1997. július 23-25. - Szentendre : MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezete, 1998. - különösen:
 A helyismereti munka határon túli tapasztalatai - 35-67. p.
 Iskolai értesítők bibliográfiai és helytörténeti jelentősége / Róth András Lajos - 103-107. p.
5. Helyismereti könyvtárosok V. országos tanácskozása : Kiskunhalas – Kalocsa, 1998. július 15-17. – Szentendre : MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezete, 1999.
6. Helyismereti könyvtárosok VII. országos tanácskozása : Székesfehérvár, 2000. július 26-28. – Székesfehérvár : 2001. – különösen:
 Helyismereti gyűjtemények kialakulása és fejlődése a magyar közkönyvtárakban / Bényei Miklós – 9-20.p.
 A helyismereti gyűjtemények létrejötte az angol közkönyvtárakban / Mick Scott – 21-23.p.
7. Helyismereti könyvtárosok VIII. országos tanácskozása : Kaposvár, 2001. július 18-20. – Kaposvár : 2002.
8. Helyismereti könyvtárosok IX. országos tanácskozása : Vác, 2002. július 17-19. – Vác : 2003. – különösen:
 A helyismereti tevékenység fejlődési trendjei a XXI. század elején / Bényei Miklós – 9-10.p.
 Helyismereti elektronikus gyűjtemények – az elektronikus dokumentumok kötelempéldányainak megőrzése / Berke Barnabásné – 15-21.p.
9. A helyismereti könyvtárosok X. országos tanácskozása : 2003. július 16-18., Budapest : Önszerveződő helyi társadalom, történelmi változatok, új formák. – Budapest : 2003.
10. Helyismereti könyvtárosok XI. országos tanácskozása : Helyismeret – digitalizálás – Európai Unió : Szolnok, 2004. július 14-16. – Szolnok : 2005. – különösen:
 Helyismereti célú digitalizálás és a Nemzeti Digitális Könyvtár / Monok István – 10-17.p.
 Séta az erdőben : Digitalizáltságaink gyermekbetegségei / Takács Béla – 63-68.p.
11. Helyismereti könyvtárosok XII. országos tanácskozása : Barangolás térben és időben ezer esztendő magyar irodalmában, avagy a tájirodalom a helyismereti munkában : Veszprém, 2005. július 13-15. – Veszprém : [2006]. – különösen:
 Táj és irodalom / Praznovszky Mihály – 10-19.p.
 A könyvtárak feladatai a helyi irodalmi értékek számbavételében / Bényei Miklós – 21-27.p.
- 12.. Helyismereti könyvtárosok XIII. országos tanácskozása : Kulturális örökség és turizmus ; Könyvtárak Európai Unió projektben : Békéscsaba, 2006. július 12-14. – Békéscsaba : 2007. – CD-ROM
13. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Könyvtárosok Szervezete 15. Országos Konferenciája : Szolgáltatás – Használó – Könyvtáros : Paradigmaváltás a könyvtárak helyismereti munkájában?! : Győr, 2008. július 9-11. – Győr : 2009.

14. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Könyvtárosok Szervezete XVI. Országos Konferenciája : Helyismereti gyűjtemények régen és ma : Eger, 2009. július 15-17. – Eger : 2010.
15. A hírlapok feltárásának kérdései. In: Sajtóbibliográfiák és sajtórepertóriumok szerkesztése, a hírlapok feltárása. - Budapest : 1976. - 79-115. p.
16. A falu-és városbibliográfiák szerkesztésének módszertani kérdései, 1-2. / Kertész Gyula. In: Könyvtáros, 1983. 9.sz. 522-526. p., 10. sz. 576-579. p.
17. „Tökéletes szerkezet [...] nincs” : Helyismereti bibliográfiák tematikai tagolása / Bényei Miklós. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2012. 7. sz. 17-3. p.
18. A helyismereti tevékenység története Nagy-Britanniában / Elizabeth Anne Melrose ; ford. Gáncsné Nagy Erzsébet. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 1994. 11.sz. 22-28. p.
19. Hagyomány és megújulás : Helytörténeti-helyismereti tevékenység a Budapest Gyűjteményben / Sándor Tibor. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 1995. április. 30-36. p.
20. A megyei és a városi könyvtárak helyismereti gyűjteményeiben 2000 áprilisában és októberében végzett használói igényfelmérés tapasztalatai / Gáncsné Nagy Erzsébet. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2001. 12.sz. 18-23.p.
21. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Könyvtárosok Szervezetének története 1994–2002 / Gáncsné Nagy Erzsébet. – Nagykanizsa : 2004.
22. Genius loci – A helyismereti tevékenységről : Tanulmányok / Bényei Miklós. – Budapest : 2004.
23. A szövegdigitalizálás döntési folyamata / Tószegi Zsuzsanna. In: Könyvtári Figyelő, 2006. 2. sz. 245-260. p.
24. Aprónyomtatványok teljes szöveges keresésének megvalósítása könnyen, gyorsan / Takáts Béla. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2007. 1. sz. 27-31. p.
25. Használói igényfelmérés a helyismereti gyűjteményekben / Gáncsné Nagy Erzsébet. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2007. 9. sz. 51-56. p.

Tantárgy felelőse: Dr. Bényei Miklós címzetes egyetemi tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Goda Éva főiskolai tanár, Ph.D.